

Digital hälsolitteracitet – en viktig faktor för att effektivt använda digitala lösningar och påverka hälsoutfall

HSF Digtimme, 3 juni 2025

Sarah Wamala Andersson

Professor och ämnesföreläsare,
Hälso- och välfärdsteknik

Mälardalens universitet
sarah.wamala.andersson@mdu.se

Sarah Wamala Andersson -
Professor i Hälso- och
välfärdsteknik - Mälardalens
universitet

r. Sarah Wamala Andersson Digit
health thought leader

ccelerating digital transformation (c
alth and welfare systems with robu

Upplägg

1. Introduktion
2. Diskutera Digital hälsolitteracitet och påverkan på implementering av digitala lösningar
3. Resultat från IDEAHL EU-projekt
4. Presentera DEAHL-BALTIC EU Interreg-projekt
5. Diskutera/reflektera tillsammans

Doktorand kurs: 3hp, Online, October 2025. Mälardalens universitet

Digital technologies in health systems from a global perspective.

More info: <https://www.mdu.se/en/malardalen-university/education/doctoral-education/third-cycle-courses>

- **Start:** 1st October 2025, **End:** 28th October 2025. 3 credits.
- **Study pace:** 50% | **Format:** Online | **Language:** English
- **Apply via:** HVVforskarutbildning@mdu.se by 3rd September
- **Course leader:** Prof. Sarah Wamala Andersson.

After the course, you will be able to:

- ✓ **Analyze** key concepts and foundational principles of digital health technologies (DHTs).
- ✓ **Apply** advanced research methods to assess the real-world impact of DHTs.
- ✓ **Critically evaluate** the ethical, legal, and practical challenges of implementing DHTs in global health systems.

❖ **Faculty with experts from 6 institutions from the academia, health care providers, industry and civil societies**

"AI kan ge barn en ljusare framtid"

Vi behöver en strategi för evidensbaserat införande av AI-beslutsstöd i arbetet med barn inom socialtjänsten, skriver Sarah Wamala Andersson, Ophelia Mac-Kwashie och Johan Magnusson.

"1177-affären är ett symptom på avsaknad av nationell styrning"

Det bör vara sunt förnuft att driften av 1177 hanteras skilt från vårdgivaren, skriver professor Sarah Wamala Andersson.

"Sverige behöver en strategi för AI i folkhälsoarbetet"

En nationell strategi för effektivt nyttjande av digitala lösningar kan skapa goda förutsättningar för en jämlik hälsa, god hälsa och en positiv samhällsutveckling, skriver Sarah Wamala Andersson, professor vid Mälardalens universitet. (1 kommentar)

KOMPETENSUTVECKLING & FORTBILDNING

"Satsa på personalens digitala kompetens"

Publicerad:
2024-06-19

SKOLPORTEN

Källa:
Dagens Samhälle

Utveckla en nationell digital kompetensutvecklingsplan för personal inom vård, skola och omsorg, föreslår debattörerna Sarah Wamala Andersson och Marta Pisano González.

- **DEBATT** Trots att digital nattillsyn fortsätter att införas brett i Sveriges kommuner vet vi fortfarande lite om dess effekter. Det som förvånade oss är att vi inte fann någon tydlig evidens på hälsoutfall eller minskad arbetsbelastning för vårdgivare, skriver forskare från Mälardalens högskola.

The Handbook of Global Health Policy

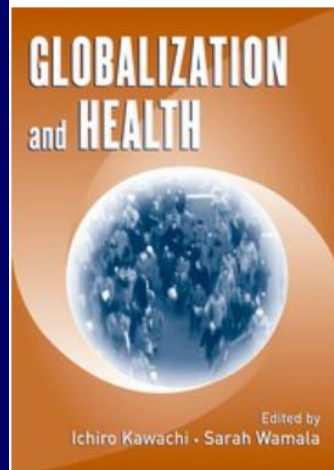
Editor(s): Garrett W. Brown, Gavin Yamey, Sarah Wamala

First published: 11 April 2014

Print ISBN: 9780470674192 | Online ISBN: 9781118509623

| DOI: 10.1002/9781118509623

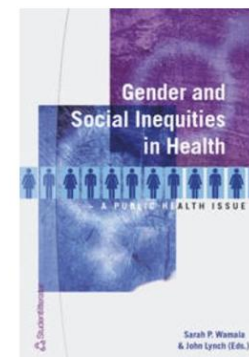
© 2014 John Wiley & Sons, Ltd

Globalization and Health

Edited by **Ichiro Kawachi** and **Sarah Wamala**

- Written by a group of health experts from around the world
- A comprehensive analysis of the most serious medical and socio-political global threats to health
- Includes a cogent discussion of the roles of international organisations like the WHO and World Bank

Gender and Social Inequities in Health

Upplaga 1

av Sarah Wamala, John Lynch

Upplaga: **1a upplagan**

Utgiven: **2002**

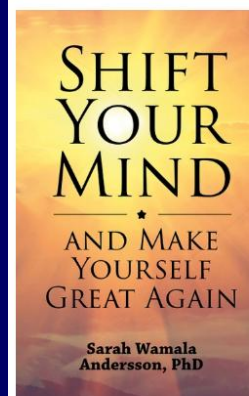
ISBN: **9789144032115**

Sidor: **266 st**

Förlag: **Studentlitteratur AB**

Format: **E-bok**

Språk: **Svenska**

Shift your mind and make yourself great again

Upplaga 1

av Sarah Wamala Andersson

Upplaga: **1a upplagan**

Utgiven: **2018**

ISBN: **9789163971341**

Sidor: **351 st**

Förlag: **Oxen Publishing**

Format: **Bok**

Språk: **Engelska**

E-hälsa och välfärdsteknik i kommunerna 2024

Uppföljning av den digitala utvecklingen i socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård

Socialstyrelsens uppföljning visar att tillgången till välfärdsteknik är ojämlik, beroende på vilken kommun en person bor i.

Välfärdsteknik 2024:

- Digitalt stöd för fysisk träning eller aktivering
- Digitalt stöd för, eller träning i, dagliga aktiviteter
- Läkemedelsautomater.

Ref. [E-hälsa och välfärdsteknik i kommunerna 2024](#)

Sveriges digitaliseringsstrategi 2025–2030

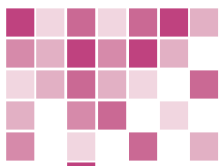
Publicerad 28 maj 2025

Digitaliseringsstrategin syftar till att ange en tydlig inriktning för regeringens digitaliseringspolitik genom att identifiera utmaningar och ange målsättningar inom ett antal strategiskt viktiga områden.

<https://www.regeringen.se/rapporter/2025/05/sveriges-digitaliseringsstrategi-20252030/>

Digital kompetens

Mål för digital kompetens: Sverige ska stärka bas-, bredd- och spetskompetensen hos medborgarna med syfte att öka den digitala inkluderingen, öka användningen av ny teknik på arbetsplatsen samt förbättra innovations- och konkurrenskraften.

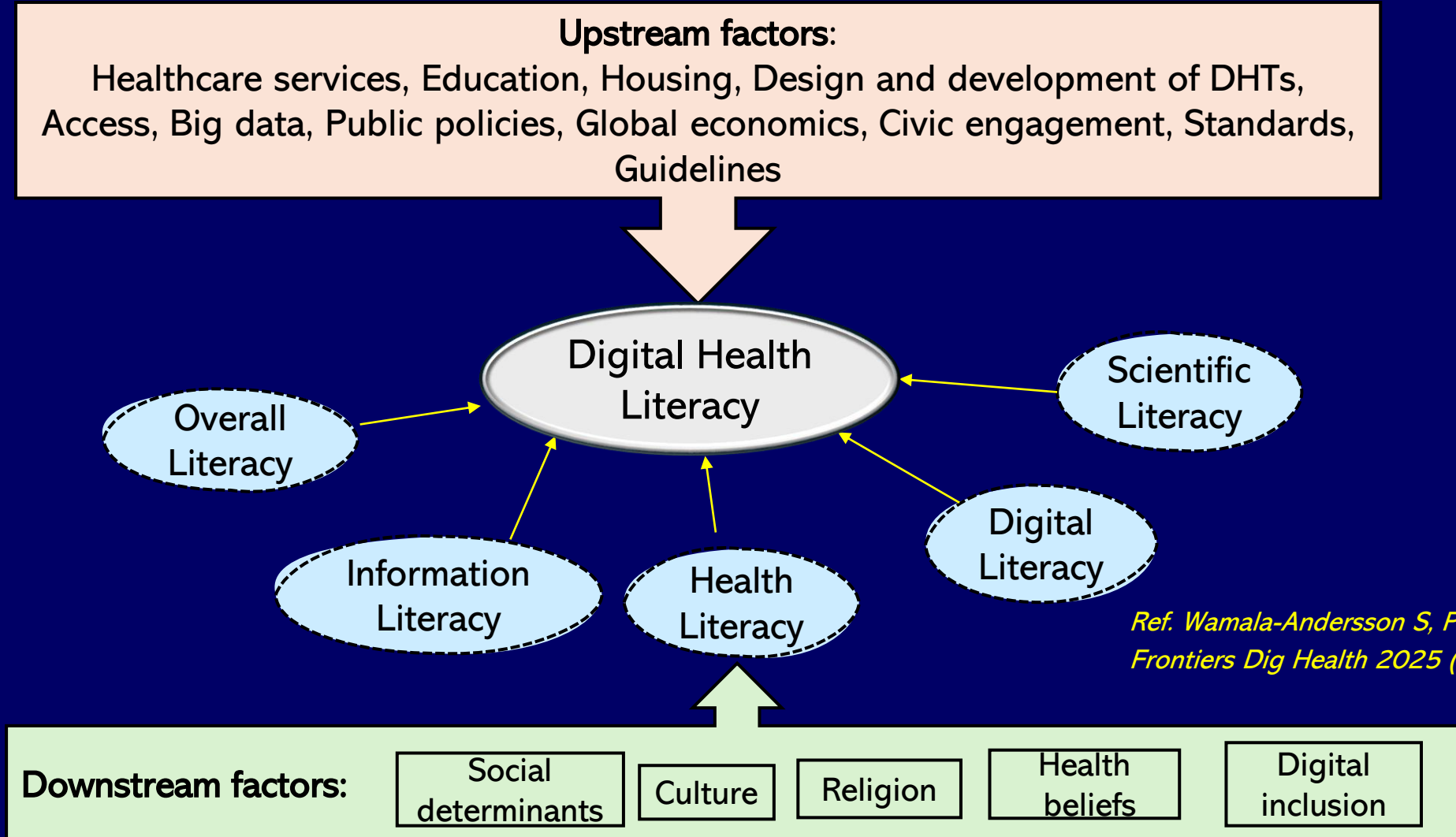
Innovation räddar inga liv - om den inte implementeras rätt

Det krävs en nationell modell, skriver Sarah Wamala Andersson.

Svensk hälso- och sjukvård befinner sig i en paradox. Samtidigt som teknikutvecklingen accelererar med AI, digitala verktyg och

Complexity of Digital health literacy and levels of intervention.

*Ref. Wamala-Andersson S,
Pisano Gonzalez M. Frontiers
Dig Health 2025 (In press)*

TABLE 1 Components of digital health literacy.

Components	Definition
Overall literacy	Basic literacy skills, also referred to as civic literacy
information literacy	Ability to search, filter, analyze, understand and transfer information to real-life implementation and practice
Health literacy	Understanding basic health information and making health-related decisions
Digital literacy	Access, confident and critical use of a digital technologies for information, communication and basic problem-solving in all aspects of life
Scientific literacy	Capacity to identify questions, understand and create knowledge in a systematic manner and make conclusions on real-life actions

Digital hälsolitteracitet och jämlik hälsa

Digital hälsolitteracitet: är förmågan att söka, hitta, förstå och bedöma hälsoinformation från elektroniska källor samt att tillämpa den kunskap som erhållits för att hantera eller lösa ett hälsoproblem.

*Den omfattar färdigheter relaterade till att använda digitala verktyg, förstå hälsoinformation och fatta välgrundade beslut som påverkar ens hälsa (Ref. Norman & Skinner, 2006).

Stark koppling till
jämlik hälsa

Grupper som inte nås av digitala tjänster
(Ref. Socialstyrelsen, 2023):

- Äldre personer, 75 +
- Personer med funktionsnedsättningar

Ref. WHO:s Scoping review 2022 on evidence of equity and DHTs, across three dimensions of digital health: *access, use and engagement* and 10 domains of *equity*

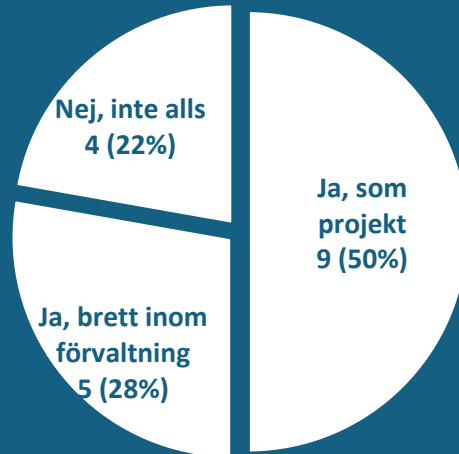
<https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/365326/WHO-EURO-2022-6810-46576-67595-eng.pdf?sequence=1>

HSL 2017:30; kap. 2§:

Målet med hälso- och sjukvården är god hälsa och vård på lika villkor för hela befolkningen.

Regionernas monitorering av patienter utanför vårdenheter

INFÖRANDE AV EGENMONITORERING I PRIMÄRVÅRDEN (N=18)

Vanligaste diagnoserna vid egenmonitorering:

- Diabetes
- Astma
- Hjärtsvikt
- Hypertoni
- Kroniskt obstruktiv lungsjukdom (KOL)

- Region Jämtland Härjedalen: på fler än hälften av regionens vårdcentraler
- Region Uppsala: på samtliga vårdcentraler i regionen.

Ref. Socialstyrelsen 2024

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2024-9-9222.pdf>

Nätverket Hälsofrämjande hälso- och sjukvård

Verksamhetsidé

Driva utveckling för en jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård för och med patienter, medarbetare och befolkning

Health promotion is defined in the Ottawa Charter as “the process of enabling people to increase control over and improve their health” (WHO 1986)

Health promotion is understood to embrace health education, disease prevention and rehabilitation services.

Digital hälsolitteracitet

Digital hälsolitteracitet – förmågan att kunna **söka, förstå, värdera och använda digital information och digitala verktyg för att främja sin hälsa:**

Digital hälsolitteracitet hälsa i en allt mer digitaliserad värld:

- En grundläggande förutsättning för att människor ska kunna ta kontroll över sin
- Ett verktyg för stärkt egenmakt, möjliggör informerade beslut
- En nyckel till jämlik och inkluderande vård
- En möjliggörare för personcentrerad vård och delaktighet
- En förutsättning för framgångsrik implementering av digitala lösningar i vården

*Ref. Wamala-Andersson,
mfl. 2025*

The project: "Improving Digital Empowerment for Active Healthy Living" (IDEAHL) has received funding by the Horizon Europe Framework Programme under GA 101057477

IDEAHL Improving Digital Empowerment for Active Healthy Living. 2021-2026

Budget: 2.7 milj Euros

Konsortium: 14 EU partners (inkl. MDU).

Leds av Ministry of Health of the Principado de Asturias, Spain). <https://ideahl.eu/>

Målet är att skapa en inkluderande europeisk strategi för att förbättra digital hälsolitteracitet

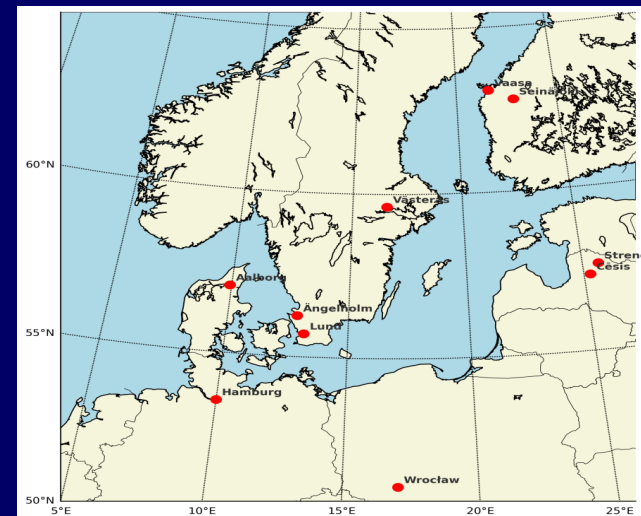
Interreg
Baltic Sea Region

Co-funded by
the European Union

RESPONSIVE PUBLIC SERVICES
DEAHL BALTIC

- **Empowerment for Active Healthy Living in The Baltic Sea Region (DEAHL BSR). 2025-2028**
- **Budget:** 3.3 milj Euros.
- **Konsortium:** 10 EU partners (inkl. MDU).
- **Leds** av: Free and Hanseatic City of Hamburg, German
- **Syfte:** Att stärka den digital hälsolitteracitet hos vård- och omsorgspersonal.
- **Målet:** att främja ett aktivt och hälsosamt liv samt att minska hälsoskillnader i Östersjöregionen.

How measure Digital health literacy?

Published on 08.04.2025 in Vol 27 (2025)

📌 Preprints (earlier versions) of this paper are available at <https://preprints.jmir.org/preprint/59807>, first published April 23, 2024.

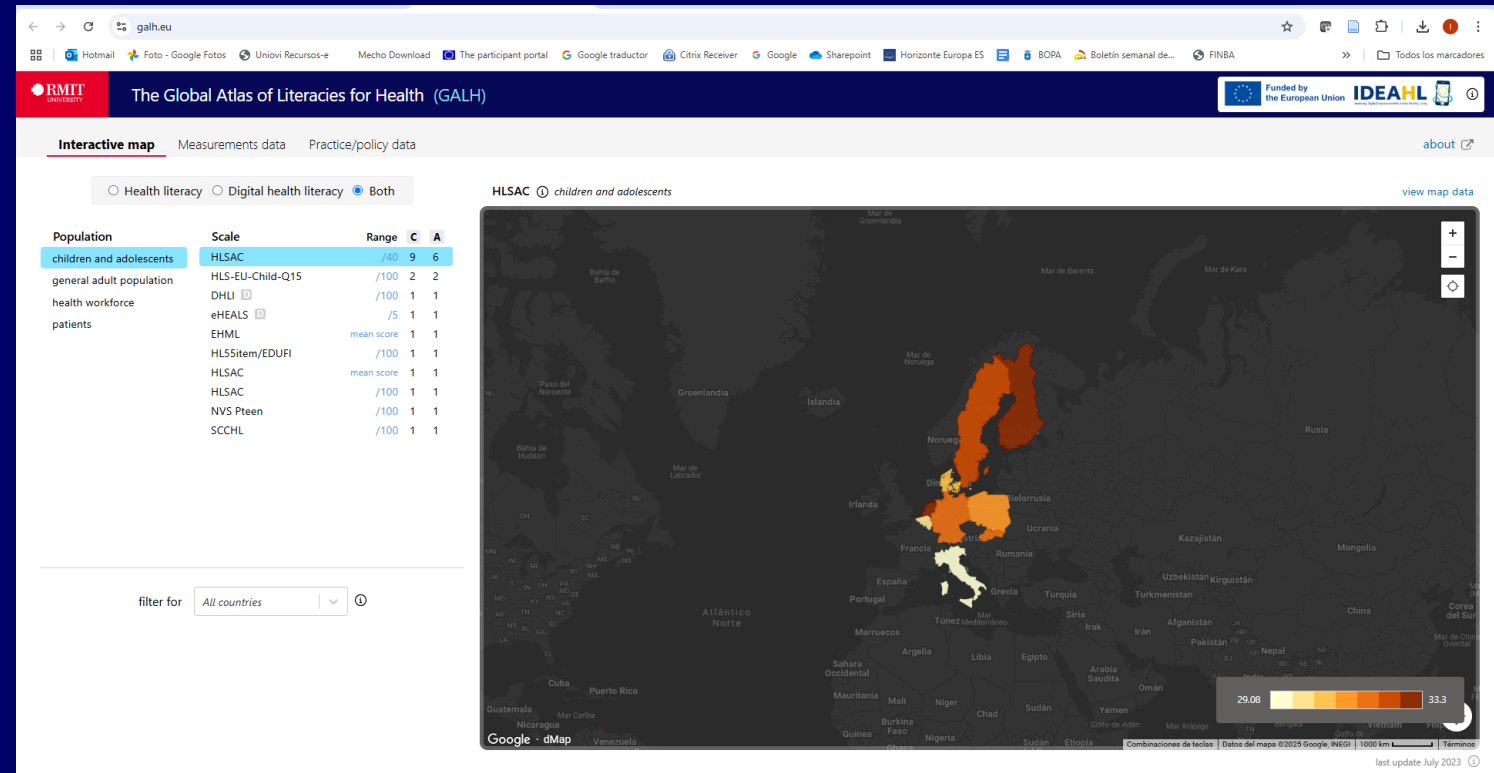
Choosing the Best Digital Health Literacy Measure for Research: Mixed Methods Study

Charlotte Brun Thorup^{1, 2} ; Mika Uitto³ ; Kerryn Butler-Henderson⁴ ; Sarah Wamala-Andersson⁵ ; Merja Hoffrén-Mikkola³ ; Diana Schack Thoft¹ ; Lisa Korsbakke Emtekær Hæsum^{1, 6} ; Gabriela Irrazabal⁷ ; Laura Pruneda González⁸ ; Katja Valkama³

Ref. The IDEAHL project. Thorup CB, et al. [Choosing the Best Digital Health Literacy Measure for Research: Mixed Methods Study](#) J Med Internet Res 2025;27:e59807

1. The **eHealth Literacy Scale (eHEALS)** is the most commonly used tool, yet it has notable limitations in terms of scope and adaptability.
2. Future assessment tools should align with evolving digital trends and account for a broader range of individual competencies.
3. Digital health literacy is highly context-dependent, influenced by healthcare systems and the technologies in use—particularly the design and usability of user interfaces.

Global Atlas of Literacies for Health (GALH)

Ref. <https://cordis.europa.eu/project/id/101057477/results>

The EU Strategy of Digital Health Literacy

Interactive Leaflet

Ref. <https://cordis.europa.eu/project/id/101057477/results>

Research | [Open access](#) | Published: 30 September 2024

Calling for allied efforts to strengthen digital health literacy in Sweden: perspectives of policy makers

[Karin Schölin Bywall](#) , [Therese Norgren](#), [Beatrice Avagnina](#), [Marta Pisano Gonzalez](#), [Sarah Wamala Andersson](#) & [IDEAHL consortium](#)

[BMC Public Health](#) **24**, Article number: 2666 (2024) | [Cite this article](#)

1146 Accesses | **13** Altmetric | [Metrics](#)

<https://bmcpublichealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12889-024-20174-9>

MAIN RESULTS

- Need for a national strategy to strengthen digital health literacy.
- Need for ethical and social considerations, and inclusive and accessible health information online.
- Vulnerable groups require targeted support to enhance their digital health literacy, particularly those at risk of digital exclusion.

TAKE HOME MESSAGE:

- Policymakers need to strengthen digital health literacy in the population to ensure health equity in relation to digitalisation opportunities.
- Policymakers advocate for a dedicated national strategy, supporting policymakers to prioritize digital health literacy.

ORIGINAL ARTICLE

Promoting digital health literacy among immigrants in Sweden: opportunities and challenges for healthcare services

Karin Schölin Bywall^{1,2} · Therese Norgren¹ · Beatrice Avagnina³ · Marta Pisano Gonzalez⁴ · Sarah Wamala Andersson¹

Received: 6 November 2024 / Accepted: 2 May 2025
©The Author(s) 2025

[Promoting digital health literacy among immigrants in Sweden: opportunities and challenges for healthcare services | Journal of Public Health](#)

MAIN RESULTS

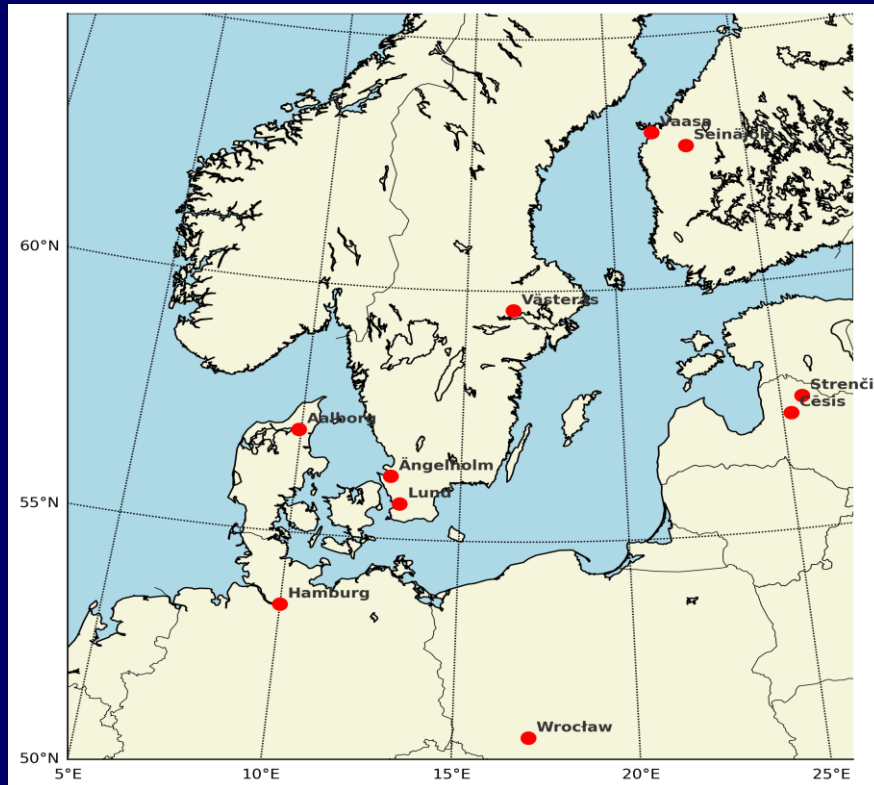
- Key challenges to digital health literacy: lack of support in navigating digital healthcare services.
- Participants highlighted the potential of digital support tools to simplify healthcare interactions and empower patients
- Emphasized the importance of integrating cultural considerations to aid healthcare providers in delivering culturally sensitive care.
- Participants expressed difficulties in actively participating in shared treatment decisions, due to cultural beliefs and communication with healthcare professionals.

TAKE HOME MESSAGE;

Expanding access to digital health services requires inclusive interventions to support the integration of minority communities into the digital health landscape.

INTERREG Baltic Program: DEAHL-BALTIC (2025-.2028):

Aim: To implement results of IDEAHL in five pilot sites in the Baltic sea region

Interreg
Baltic Sea Region

Co-funded by
the European Union

RESPONSIVE PUBLIC SERVICES

DEAHL BALTIC

<https://interreg-baltic.eu/project/deahl-baltic/>

Aims of DEAHL-BALTIC (2025-.2028):

1. Strengthen healthcare professionals' digital health literacy.
2. Enhance their ability to use digital tools and resources effectively.
3. Improve patient care through digital health technology integration.
4. Foster continuous learning and adaptation to new digital advancements.
5. Promote collaboration and knowledge sharing in digital health practices.

DEAHL-BALTIC – Digital Empowerment for Active Healthy Living in the Baltic Region?

<https://interreg-baltic.eu/project/deahl-baltic/>

Du är varmt välkommen att ta del av DEAHL-BALTIC projektet

<https://forms.office.com/e/PjE5wXhpuB?origin=prLink>

Ett Stort Tack!

sarah.wamala.andersson@mdu.se

**Dr. Sarah Wamala Andersson Digital
health thought leader**

Accelerating digital transformation of
health and welfare systems with robus...

